

1

Een papierprop en een gebroken pen op de salontafel.

Stilte.

Niet de geur van verse koffie of die van haar sigaretten.

Dit is wat Joris opviel toen hij een maanden terug de woonkamer binnenstapte.

Hij had het papier ontvouwd op tafel en recht gestreken met zijn vuist.

de kenmerkende sierlijke krullen van haar handschrift schuilden achter een chaotische blauwe wervel van nijldige pennenstroken.

Enkele van de woorden, die ze verafschuwde moest hebben op het moment dat ze op papier stonden, waren nog net leesbaar wanneer je het papier afscheurde en tegen het licht inhield.

"Hoi Ik kan wil niet einde geloof ik."

Joris had het al een aantal keer willen opruimen, net zoals hij de pen had willen weggooien en de constant kriebelende haren in zijn gezicht, die nu een volle baard vormden, willen afscheren. In de badkamer, starend naar zichzelf in de spiegel, had hij amper de energie om de kraan open te draaien en zijn gezicht te wassen, laatst staan zijn scheermes op te tillen.

Meestal was zijn spiegelbeeld niet meer dan een silhouet; het licht liet hij bewust uit, bang dat zijn uiterlijk verval gelijk op

was gegaan met zijn geestelijk.

Whiskey voor ontbijt. Onkruid als gedachten.

2

Vanochtend was de omkeer gekomen.

Een lege voorraadkast dwong hem naar buiten te gaan.

Hij wandelde door het park, een kortere weg naar de slijter.

De witte bloesem die onder de zolen van zijn zolen plakte, deed hem normaal gesproken altijd aan dons denken. Nu leek het alsof het hele park bezaaid was met opengereten, witte konijntjes. Hun ingewanden verstopt onder die witte deken. Hij voelde ze vastzuigen bij iedere stap.

De zon leek het gemunt op zijn ogen. In gedachten gloeiden zijn hoofd alsof hij zijn lippen om de kop van een zaklamp had gezet.

Drie ondergedoken zwanen, hun driehoekige achterwerken naar de blauwe hemel gericht, deden hem denken aan een onderwaterparade van de kukluxclan.

Hij ging op een parkbank zitten. Lachte zichzelf hardop uit, jankte een laatste keer, lachte nogmaals, sloeg zichzelf met vlakke hand in het gezicht en nam een besluit: verder leven. Het leven zonder haar was moeilijk geweest. Leven met de

slappe zak die hij geworden was, die zielige lul vol zelfmedelijden, nog veel lastiger.

De slijterij besloot hij voorbij te lopen. Bij de bakker haalde hij nog warme croissantjes, bij de buurtsuper een fles verse jus 'd orange en een rol extra grote vuilniszakken.

3

Floris verfrommelt het stuk papier weer tot een prop en laat het vallen in de al voor de helft gevulde vuilniszak aan zijn voeten. Tijdschriften, maandverband, twee pakjes sigaretten, de spuuglelijke koekoeksklok die ze van haar moeder hadden gehad en een doos met sieraden.

Wat moest hij anders? Al die spullen die hem aan haar deden denken bewaren?

Dan had ze maar iets van zich moeten laten horen, of in ieder geval een briefje neer moeten leggen waar hij wat mee kon. 'Jij bent een klootzak. Ik ga bij je weg. Ik kom niet meer terug', dat was duidelijk geweest.

Hij voelt zich geen klootzak. Slaan of schelden doet hij niet. Andere vrouwen houdt hij er niet op na.

Ze had geen enkele aanwijzing gegeven. Nog nooit. Natuurlijk hadden ze wel eens ruzie, maar dat ging dan over wie de pindakaas had opgemaakt of over modderpoten op een net

gedweilde vloer. Dat soort dingen.

Hij was misschien wel niet de hoffelijke held uit de romans van haar favoriete schrijver een klootzak was hij niet.

Met zijn wijsvinger trekt hij een spoor over de boeken in hun kast, trekt haar boeken naar zicht toe en laat ze op de grond vallen.

4

Zeker de helft van de boeken die als aangereden vogels op de grond verspreid liggen zijn 'Hofley's'.

Op pagina vier van al zijn boeken schreef de man altijd de meest wonderlijke en intrigerende quotes die hij verwees naar een van de stemmen in zijn hoofd. Maar door de verhalen, die Floris nogal saai en voorspelbaar vond, was hij nog nooit doorheen gekomen. Soms las hij enkele willekeurige fragmenten en ging dan door naar de laatste bladzijde om te zien of hij het einde had zien aankomen. Het antwoord was altijd: ja.

'Wat vind je hier nu aan?'

'Die man begrijpt me.'

Hij pikt een van de slachtoffers op en laat het rond gaan in zijn

hand. De voorzijde wordt voor het grootste deel ingenomen door de close-up van het gezicht van een jonge vrouw. Haar felblauwe ogen springen van de pagina. De titel: 'Het zondagsmysterie', en de naam, 'David Hofley', in hetzelfde diepblauw vullen de rest van kaft. Achterop staat een zwart-wit foto van Hofley. Hij leunt zijn kin op zijn hand, starend in het niets.

Die man begrijpt me, had ze gezegd.

Die man wist waarom ze hem verlaten had.

Hij moest die man maar eens een bezoekje brengen.

5

*

Het idee dat er een schrijver bestond die wist wat hij fout had gedaan, zet Floris aan het denken: gedachten die herhaaldelijk, oneindig als lange, puntige nagels langs de binnenkant van zijn schedel schrapen.

Twee uur 's nachts houdt hij het niet langer, springt uit bed, en bestelt een ticket voor een vlucht naar Londen die nog geen twaalf uur later vertrekt.

Tijd voor koffie.

Zijn enige handbagage is een plastic boodschappentas met

daarin niets anders dan zijn portemonnee, en het laatste boek van David Hofley, 'ochtenddauw', dat nu open voor hem op tafel ligt.

Vluchtig bladert hij heen en weer, gehaast, vergeefs op zoek naar antwoorden, maar besluit dan pas in het vliegtuig verder te lezen. Nu pas ziet hij dat aan een statafel tegenover hem een jonge vrouw naar hem staart.

Ze staat alleen, net als hem. Een bruine, leren handtas ligt halfopen voor haar op tafel. Een rode lipstick, een paar snoepjes in gekleurd cellofaan, en de kaft van het boek dat hij net zelf in zijn tas heeft teruggestopt, loeren naar buiten. Ze glimlacht klein wanneer hun blikken elkaar vinden en wendt zich dan onmiddellijk op de koffiebeker onder haar. De glimlach blijft, haar wangen gloeien.

6

Een man - bleek gezicht, gelige tanden, huid als fijn schuurpapier - blokkeert Joris zicht met de krant die hij openslaat. Hij is omringd door de geur van stro en veren. Om de vijf seconden haalt hij stevig zijn neus op, alsof hij nog snel even zijn weekvoorraad coke binnen moet snuiven voordat hij door de douane gaat.

Zijn pupillen, die net boven de krant uitkomen, schieten zonder te knippen, van links naar rechts.

Op de achterkant staat een pagina innemende advertentie van 'Droes Uitvaartspecialist'. Een bejaarde dame lijkt te stralen tussen mahonie planken. Op de voorzijde liggen de verminkte slachtoffers van een burgeroorlog.

De pupillen komen tot stilstand. Hij laat de krant iets zakken. 'kunt u het zien?'

'Oh, sorry... Ik was diep in gedachten geloof ik.'

'Het is al goed. Wilt u een deel? Sport misschien. Ik heb een hekel aan sport. Overschat gezweet. Ja, duivensport, ja, maar dat staat er dan weer niet in.'

Joris neemt het deel van de krant aan, maar komt door het betoog dat de man houdt voor de doffer, ten opzichte van de duivin, niet aan lezen toe.

'Duivinnen zijn toch iets onbetrouwbaarder. Ik zeg het niet graag, maar het blijven toch vrouwtjes, hè?'

7

De opluchting dat hij aan boord kan verdwijnt snel.

De krappe vliegtuigstoel houdt hem gevangen tussen hem en haar, tussen de geur van stro en duivenstront en die van kaneel en sinaasappel, een wang van grof schuurpapier en een van blozend zijde.

Op het gezicht van de man, die zich voorstelt als Hendrik, groeit zowaar een glimlach, een woestijnbloem, wanneer hij de

superieure vliegkwaliteit van de duif afzet tegen die van de Boeing waarin ze zich bevinden.

'Ik ben Patty', zegt zij bijna verontschuldigend.

Zich voorstellen in een vliegtuig, dit was nieuw voor hem.

'Joris', zegt hij. 'Zo heet ik. Joris.'

Joris sluit zijn ogen. Het donker, waarin zijn zintuigen zich opnieuw lijken in te stellen, voelt als zweven. Soms deed hij het midden op de dag terwijl hij over straat liep. Dat moment voordat de onrust in hem ontstond, de angst om ergens tegenaan te lopen het overnam, dat was zweven. Net zoals het moment vlak voordat hij in slaap viel, wanneer de controle over zijn geest en lichaam uit hem vloeiden.

Floris zweeft over de duifgerelateerde woorden van Hendrik, tot deze op 7000 meter hoogte overgaan in een hevig gesnurk. Hij opent zijn ogen en vindt de hare.

8

Patty wendt haar gezicht af naar het raam en draait zich dan, met een kleine verontschuldigende glimlach, weer naar Joris.

'Ik zag dat we hetzelfde boek lezen.'

Joris knikt.

'Ben je een bewonderaar?'

Hier moet hij even over nadenken. De Quotes die de man

opschreef, het feit dat de man zijn vriendin, ex-vriendin, en daarmee hun relatie, beter leek te begrijpen dan hij zelf ...

'Ja, ik geloof het wel.'

Haar schouders ontspannen iets, de kleur in haar wangen wordt een teint lichter.

'Ik heb al zijn boeken.'

'Bij mij staan ze ook allemaal in de kast. Het is de reden dat ik naar Londen ga,' zegt hij, 'om David Hofly te bezoeken.'

Haar gezicht staat serieus, alsof ze voor een dilemma gesteld wordt dat haar leven voorgoed zal veranderen.

'Je weet toch dat hij nooit naar buiten komt? Er wachten altijd tientallen fans voor zijn huis, maar hij komt nooit, echt nooit, naar buiten.'

Joris pakt haar handen beet, kijkt haar recht aan.

'Ik ben er van overtuigd dat het me gaat lukken.'

Haar duimen wrijven over de rugzijden van zijn handen.

'Dan ga ik met je mee.'

Het gesnurk naast Joris stopt.

'De drie musketiers dan maar', zegt Hendrik.

9

*

Ze had niet overdreven. De aanwezige journalisten meegeteld ging het zelfs eerder om honderdtallen dan om tientallen. Fans

stallen hun tent uit op de scheeflopende stoep voor David Hofley zijn tuin of zitten op de, met mos begroeide, muur aan de overkant van de weg.

Drie agenten in fluorescerende gele jassen regelen het vastlopende verkeer en zorgen er voor dat niemand probeert over het metershoge tuinhek te klimmen.

'Eenvoudig', zegt Floris verbaasd. 'Ik had het veel groter verwacht.'

Patty maakt foto's met haar mobiele telefoon.

'Het is zijn ouderlijk huis. Alleen dat hek is niet oorspronkelijk. Tot vorig jaar woonde zijn moeder er nog.'

'Sexy.' Hendrik loopt tussen ze in als een vader die zijn tienerdochter en haar oudere vriend uit elkaar wil houden.

Achter hem aan sleept hij twee trolleykoffers: de hare - rood, glanzend, hard shell - en de zijne - bruin, gelig, slap, een mank wiel, en gedecoreerd met drie dikke, witte duivenflatsen.

'Zo, en wat is het grote plan nu, oh, grote leider?'

Wat Joris denkt is: Zorgen dat we zo snel mogelijk van jou afkomen. Wat hij zegt is: 'Laten we daar ergens gaan zitten. Je armen zullen wel moe zijn.'

'Uitstekend idee, grote leider. Wij volgen u.'

Joris brengt ze naar een verlaten bushalte honderden meters verderop in de straat, waar vandaan huize Hofley nog slechts een vlek lijkt. Ze nemen plaats op de harde, rode bank. Weg van de drukte.

Hoewel hij zich zo'n vierentwintig uur terug nog niet in staat achtte om voor zichzelf te zorgen, voelt hij zich nu verantwoordelijk voor zijn twee metgezellen.

'Wat doen we nu, Floris', vraagt Patty.

Hij heeft geen idee.

'Wachten, we kunnen het best wachten. Het is nog te druk.'

Hendrik rommelt in de tas tussen zijn voeten. Een stiekeme grijns op zijn gezicht.

'Als jullie mij toch niet hadden.'

Hij haalt twee verrekijkers tevoorschijn. De een houdt hij, de ander geeft hij aan Patty.

'Ideaal voor het spotten van duiven en schrijvers.'

Ook zonder verrekijker ziet Floris dat er niets gebeurt.

Patty en Floris praten over Hofley en zijn boeken, waarbij Floris alle meningen die zijn ex ooit over Hofley en zijn boeken gaf toe eigent.

'Het is alsof Hofley de gebruiksaanwijzing vond die bij mijn geboorte werd weggegooid.'

Hendrik zorgt voor pizza, en vertelt dat de ongedisciplineerde

wedstrijdduiven nog weleens een aantal uur blijven hangen bij een van de grootstedelijke pizzeria's onderweg.

De dag beweegt. Traag.

11

De meeste fans trekken teleurgesteld richting huis. Alleen een enkele tent blijft staan.

Onder de roze wordende hemel begint het verkeer langzaam weer te stromen tot het geheel verdwenen is onder het nachtelijk zwart.

Slechts het gele licht van de straatlantaarns en dat van de sterren, die lijken te drijven in het glazen dak van het bushokje, houden de straat nog zichtbaar.

Hendrik zijn gesnurk vibreert de afgekoelde nacht in. Patty gebruikt Joris zijn bovenbeen als kussen. Haar hoofd centimeters verwijderd van zijn volle blaas. Hij voelt haar adem door de stof van zijn broek.

Slapen kan hij niet.

Hij heeft een plan nodig voor de zon doorbreekt. Gewoon aanbellen en de man aanspreken lijkt uitgesloten: voordat hij dat hoge hek over is, als het al niet onder stroom staat, zal de politie aan zijn pijpen hangen.

En wat moet hij vragen of zeggen als het wel lukt; mag ik een handtekening voor, en, oh ja, waarom is mijn vriendin bij me

weg?

En, wie denkt u wel dat u bent, dat u denkt te weten hoe de wereld draait, als u de buitendrempel niet eens overkomt?

Hij weet het niet, maar een ding staat vast: hij gaat pissen. Nu.

11

Joris trekt zijn trui uit, en schuift hem voorzichtig onder Patty's gezicht. De diepte en het ritme van haar ademhaling verandert even, en vindt dan weer zijn spoor.

De wind waait direct door zijn shirt, alsof het er niet is, en legt een koude laag over zijn huid.

Om niet midden op straat te hoeven pissen neemt hij een van de smalle paden die tussen de huizen door loopt. Zijn bevende vingers bewegen zich langs ruw schuttinghout en afbrokkelende muren bezet met mos.

Spinrag grijpt zijn gezicht. Takken schrapen over zijn schedel. Het loont. Hij vindt de perfecte plek.

De wichelroede die geen water vindt maar geeft.

Hij bewondert de krachtige straal die luid uiteen spat op het houten luik. Pas als de damp is opgetrokken ziet hij dat het luik op een kier staat.

Plots, bang betrapt te worden op privé terrein, alsof het lichaam buiten een volle blaas geen angst of schaamte toeliet, kijkt hij op en herkent, zo'n vijftig meter verderop, de bovenverdieping

van Hofley's woning.

Hij loopt verder langs de zijkant van het huis. Nog geen tien seconden later ligt hij op de grond, zijn neus in het vochtige gras gedrukt, gestruikeld over een houten te-koopbord.

12

*

'Roekoe', mompelt Hendrik, wanneer Joris hem wakker schudt, en kijkt verloren om zich heen het donker in.

Patty tuurt door halfgesloten ogen, glimlacht klein bij het zien Joris zijn gezicht.

'Kom, we gaan. Ik heb een betere slaapplek voor ons gevonden.'

Hendrik fronst wantrouwig.

'Warmer, met uitkijk op huize Hofley, en ik geloof dat ik een duif zag; een mannetje.'

'Het is goed dat dat bushok overdekt was.' Hendrik veegt met zijn hand over het luik. 'Het lijkt er op dat het geregend heeft.' Ze bukken en volgen Hendrik naar binnen. Het is Patty die een lichtschakelaar vindt.

De ruimte is zo goed als leeg: In de hoek staat een afgesleten leren bank, die net zo goed blauw al bruin geweest kan zijn. In het midden staat een biljarttafel.

Behoedzaam nemen ze de krakende treden naar boven.

Ze ontdekken een werkkamer met een houten bureau waarop een zwarte Torpedo typemachine staat; twee lege kamers; een kamer met een tweepersoons bed, opgemaakt met een oranje spreij; en de zolder, vol dozen met papieren en op het eerste gezicht oude rommel.

Als poppenkastspelers wringen ze zich voor het zolderraam. Het licht aan de overkant dooft geleidelijk op Joris zijn netvlies.

Hij zweeft.

13

De beste slaap in maanden. Voor het eerst wakker worden naast Patty voelt fantastisch. Voor het eerst wakker worden naast Hendrik heeft iets komisch. Al moet dat laatste geen gewoonte worden.

Joris vind een restje koffie in een bus op de plank boven het plakkerige en geel uitgeslagen koffiezetapparaat. De koffie ruikt er niet minder om, en lokt de twee andere musketiers naar de keuken.

Zwijgend, door de koffiedamp heen, drijven ze stilletjes op hun gedachten. Het is goed. Patty wrijft de laatste slaap uit haar ogen. Haar gezicht bleek zonder make-up maar niet minder indrukwekkend.

Het licht dat tussen de als gordijnen opgehangen lakens doorschijnt, valt op tafel en scheidt Hendrik van Joris en Patty. Alsof de zon Patty's en Joris' gedachten aanvoelt.

Jacob schraapt met de nagel van zijn duim het zwart onder zijn andere nagels vandaan en schraapt zijn duimnagel leeg aan zijn bovenste rij voortanden.

Floris staat op en schenkt ze, zonder te vragen of ze willen, een tweede kop koffie in.

Buiten klinkt het schelle gefluit van een eerst aanwezige verkeersregelaar. Een enigszins beschonken klinkende vrouwelijke fan roept zich tot haar god: 'David! Whoohoo! I love youHofley! Come out! Davie!'

'Zo,' zegt Hendrik, 'dat smaakte.'

14

De drie gluren opnieuw door het zolderraam naar de overkant. Op straat is de chaos, nu het weekend is aangebroken, nog groter dan gisteren.

Auto's toeteren. Verkeersregelaars fluiten. Fans zingen, roepen. David Hofley zwijgt.

Hij houdt de zwarte luxaflex gesloten, ramen en deuren gesloten. Het zicht op zijn zolderkamer wordt ontnomen door gordijnen met de kleur van dor gras.

Maar er brandt licht; beneden en boven. Er is leven. David

Hofley leeft.

'Zou hij nu aan het schrijven zijn?'

Patty kijkt Joris met grote ogen aan. Pupillen vol Halleluja.

'Fan-tas-tisch,' zegt Hendrik tegen niemand of zichzelf. 'Drie tiplers. Echte hoogvliegers. Er zijn er die wel twintig uur achter elkaar kunnen vliegen.'

Hij heeft het over de drie duiven die op de nok van Hofley's dak zitten.

Joris legt zijn hand op Patty haar schouder, en zegt: 'Hij is vast met een volgend boek bezig', kijkt dan langs haar en richt zich tot Hendrik. Fel.

'Dan zijn dat anders wel hele luie exemplaren, want ze lummelen daar al zeker een uur.'

'Sorry', voegt hij er aan toe, 'maar ik word af-en-toe een beetje moe van dat gelul over duiven.'

'Goed. excuses aanvaard, oh, grote leider. We zijn hier voor jullie held.'

15

Hendrik is op de grond gaan zitten, benen gekruist.

Sierlijk, als een balletdanser, tilt hij zijn arm in de lucht, ruikt onder zijn oksel, en laat hem vallen als een zak zand.

Hij graait in Joris zijn tas, haalt daar 'ochtenddauw' uit te

voorschijn, en begint te bladeren.

'Dus dit is hem nou, die grote schrijver.'

Patty zucht en pakt Joris zijn hand beet. Een greep vol weerzin en liefde.

Hendrik schraapt zijn keel. Plechtig.

'Hoofdstuk zeven.

Het ochtendlicht valt op mijn gezicht. Ik open mijn ogen en dan komt alles terug: zoals hij gisteren het kantoor binnenliep, zo nonchalant en zelfverzekerd, alsof het niet zijn eerste werkdag was.

Zijn overweldigende glimlach die toch onmogelijk voor mij bedoeld kon zijn. Hij overviel me met de vraag of ik na het werk nog iets met hem wilde gaan drinken. Stotterend gaf ik me aan hem over.

Aan het eind van een ongelooflijk gezellige en spannende avond, verbaasde ik mezelf met de vraag of hij nog iets bij me thuis wilde drinken.

Het was echt gebeurd. Mijn hartje ging nu nog tekeer.'

Hendrik snuift, zijn borstelige wenkbrauwen vormen pijlen naar boven.

'Duiven hebben een hartje, mensen een bonzende, kwijlende kwab. Maar goed ...'

Hendrik krabbelt overeind, schudt zijn benen uit en komt weer bij het raam staan. Hij slaat met platte hand op het boek.

'Dus dit soort schrijfsels is wat al die mensen als strontvliegen trekt. David Hofley, een literaire hoop stront.'

Joris schudt met zijn hoofd en hoopt dat het gemeend over komt. Patty voelt haar ogen nat worden en zou willen dat ze haar gevoelens in een helder betoog kon omzetten. Ze bijt op haar lip, houdt haar tranen vast.

'Laat me raden: de lakens waren beslapen; ze denkt dat hij er vandoor is gegaan; ze is kwaad op hem en op zichzelf, maar kan hem toch niet uit haar hoofd zetten; wat ze niet weet is dat hij een belangrijk telefoontje kreeg en daarom weg moest. Hij had haar niet wakker gemaakt want hij wilde haar niet ongerust maken. Zoiets?'

'Ik weet niet', zegt Patty kort, 'daar was ik nog niet.'

Joris pakt het boek uit Hendrik's handen. Vluchtig bladert hij naar pagina vier.

' "Gedraag je als bestemming, en antwoorden zullen je vinden. Verzamel elke mogelijke waarheid en het wordt onmogelijk te liegen. "

- De zondagochtendstem in mijn hoofd.'

Patty haalt haar schouders op. 'Dat gedeelte sla ik altijd over.'

17

'Je moet me maar excuseren', zegt Hendrik, die ziet dat Patty een traan uit haar ooghoek veegt.

'Iemand die zoveel mensen op de been brengt moet wel iets goeds doen; dictators en volkszangers daargelaten.'

Voor het eerst kijkt Patty Hendrik recht aan. Haar gezicht de uitstraling van een geslagen puppy. Hendrik de knuppel.

'Het is fijn Hendrik, het is fijn als je weet dat er tenminste één iemand is die je begrijpt, misschien nog meer dan jezelf. Bij zo iemand, zou je het liefst je hoofd op zijn schoot leggen, je lichaam en geest ter beschikking stellen.

Joris knikt instemmend. Gretig. Verlangend naar het lichaam naast hem. (Niet dat van Hendrik.)

Een flauwe glimlach breekt Hendrik zijn grauwe gezicht, een die hij al jaren achterhield voor een gebeurtenis als deze.

'Ik weet precies wat je bedoelt. Jouw ideale beeld wordt in ieder geval vorm gegeven door menselijkheid, aanspreekbaarheid. Mijn beeld komt uit de vage signalen, uitgestraald door een klein, vliegend, niet te verstaan wezen. Roekoe is het enige antwoord dat ik ooit zal krijgen, als het

geen antwoord is.'

Joris knijpt met zijn ogen, pakt zijn verrekijker er bij.

Opgeheven hand breekt de woordenstroom.

'Ik geloof dat ik beweging zie.'

18

Op de zolderkamer van David Hofley brandt licht. Schaduwen bewegen als geesten over de blauwe gordijnen.

De drie klemmen de kijkers krampachtig tussen de vuisten.

Hofley zou vrijgezel zijn, begeerlijk, zeker sinds moeder, waar hij nog inwoonde, overleed. Hofley, die vrouwen kneedde met zijn warme woorden, is mama's boy af, klaar om zelf tot minnaar te vormen.

Maar als Hofley een vrijgezelle dingest/ is, van wie zijn dan die schaduwen? Wat hebben die duiven daar te zoeken?

De mensen op straat ontgaat het, Ze richten zich op de voordeur of op zichzelf. Ze horen niets door hun eigen geschreeuw heen, zijn verblind door wat ze hopen te gaan zien.

Hendrik wrijft door zijn grauwe stoppels.

'Weten jullie zeker dat die vent geen kinderen heeft?'

'Ja,' antwoordt Patty, licht geïrriteerd, 'dat weet ik zeker.'

Een van de duiven op de nok - de dikste - vliegt op, en strijkt neer naast het zolderraam, alsof zij de enige in de buitenwereld is die doorheeft dat er zich iets onder die pannen afspeelt.

Joris draait aan de lenzen om zijn vermoeden tot bevestiging scherp te stellen.

'Ik geloof niet dat het kinderen zijn. Die schaduwvormen ...'

Patty kijkt vragend op.

'Tieten', zegt Hendrik. 'Hij zag tietten.'

19

'Te groot,' haast Joris zich, 'Ze zijn te groot. Maar het lijkt inderdaad om vrouwen te gaan.'

Patty zucht.

'David zou nooit tietten zeggen.'

Hendrik zucht.

'En wat zou zijne heiligheid dan zeggen.'

Joris zucht.

Half vragend, zegt hij: 'borsten.'

Patty zucht. Een lichte bloes op haar wangen.

'Vrouwelijke zachtheid.'

Hendrik zucht; driedubbel diep.

'Die man zou de prins in Sneeuwwitje kunnen vervangen door een nazi-commandant, en er nog mee weggelopen.

En daar was de Prins. Hij boog zich over de kist. Aufmachen!'

Patty schudt haar hoofd, beweegt de verrekijker mee.

Een glimlach als strakgetrokken elastiek staat op het gezicht van Joris en Hendrik.

Nog eenmaal, gelijktijdig, geven de drie een zucht voor ze weer in volle concentratie voor zich uitkijken.

Op het zoldergordijn speelt zich niet langer iets af. De wereld draait door.

Als een reeks landschapsschilderijen verschuiven de schaduwen, verkleurt de zacht wordende zon de lucht tot magisch roze. Ze zien het komen en verdwijnen van fans op straat, horen de fluitkracht van de verkeersagent afnemen met het verstrijken van zijn werkdag, tot het stil is buiten, de hemel zwart.

'Zien jullie dat?' Hendrik drukt zijn vinger tegen het zolderraam, laat een vette afdruk achter.

'Het gordijn beweegt.'

20

Tussen de gordijnen door verschijnt een hand. Rode nagellak.

'Een vrouw,' zegt Patty verbaasd.

Een tweede, aan dezelfde vrouw toebehorende, hand verschijnt en rukt de gordijnen open. Een jonge, blonde vrouw, omgeven door een zachtgele gloed, die tot buiten het raam blijft zweven, kijkt verschrikt om zich heen en slaat met platte hand op het raam. Traag vormen de rood gestifte lippen onhoorbare woorden. Ze sleept de woorden om hulp naar buiten of articuleert haar wanhopige gedachten.

Op straat lijkt de voorstelling voorbij te gaan aan de laatste aanwezige fans.

Ze zien niet dat de vrouw opzij stapt en er meerdere vrouwen, allen een jaar of dertig achter een bureau zitten. De opstelling van een kinderklas. De opstelling van een sweatshop. De naaimachines vervangen door ouderwetse typemachines.

Hendrik stoot Joris zijn elleboog in Joris zijn zij.

'Krijg nou wat, die vent heeft een hele kudde vrouwen. Ik moet er niet aan denken. Wat jij, grote leider?'

'Mwah', weet Joris uit te brengen met het restje adem dat Hendrik niet uit hem stootte.

'Wat doen ze daar? Hoe komen ze daar? Wie zijn het?'

Patty stelt de vragen zonder een antwoord te verwachten.

'En waarom zien ze er zo ongelukkig uit?'

21

Joris stelt zijn verrekijker nog eens bij, knijpt met zijn ogen tot de glimlachen waar het elastiek uit is, en de donkere wallen onder de lege ogen van de jonge vrouwen scherp zichtbaar zijn.

- Engelen die stof vangen.

De vrouwen stoppen alleen met typen om zo nu en dan op te kijken en te staren in het niets. Alleen de vrouw die eerder de

aandacht van de buitenwereld leek te zoeken loopt driftig tussen de anderen door.

Ze vindt wat ze zoekt in een staande lamp en sleept deze aan de kap achter zich aan. De lamp valt uit. Het stopcontact spuugt elektriciteit.

De angst op haar gezicht is omgezet in vastberadenheid.

De vrouw ramt de voet van de lamp meerdere keren tegen het kozijn. De voet breek uiteindelijk en hangt slap naast de steel. Ze duwt, wrikt tot het zolderraam op een kleine opening staat. 'Allemachtig, wat een sterk wijfje,' zegt Hendrik, 'daar wil je geen ruzie mee.'

Joris zwijgt.

Ze wurmt haar arm door de smalle opening en grijpt, als een hongerige slang haar prooi, een van de duiven van het dak. Hendrik laat zijn verrekijker vallen en stormt de kamer uit. 'Dit hoef ik niet te zien.'

22

De gordijnen worden weer dicht getrokken.

Patty laat de verrekijker zakken.

'Wat was dat? Ik snap het niet, Joris.'

Hij pakt haar beide handen vast, probeert te kijken alsof niets van dit alles ongewoon voor hem is.

'Er is vast een eenvoudige verklaring voor wat we zagen.'

Zijn blik schiet nog een keer vluchtig naar de overkant en blijft dan hangen op het gezicht van Patty; net zo moe en bleek als dat van de vrouwen aan de overkant.

- David Hofley parasiteert op zijn lezeressen, kloot met hun hoofden voor hij definitief de energie uit zuigt.

'Maar wat denk jij dan dat er aan de hand is?'

Joris haalt zijn schouders op.

Hij denkt:

Psychopaat.

Klootzak.

Ontvoering.

Pooier.

Moderne slavernij.

Hij zegt: 'Misschien werken ze voor hem, loopt die vrouw wat te dollen. Zo gaat dat op de werkvloer. Die vrouwen zijn niet ongelukkig, ze zijn moe. De druk van zo'n uitgever moet enorm zijn. Zeker bij zo'n bestseller-auteur.'

'Je zult wel gelijk hebben. Sorry. Deze twee dagen waren ook verwarrend.'

Haar stem schokt.

In plaats van de brave/ stedentrip kraak ik een huis met twee

wildvreemden om mijn favoriete schrijver, die iemand anders is dan ik dacht, te bespioneren.'

23

Joris ziet hoe Patty, zonder dat ze dat zelf doorheeft, haar vuisten zo strak balt dat alle kleur uit haar handen trekt, hoe ze haar wangen tussen haar kiezen maalt, haar voet tikt op het onrustige ritme van haar gedachten.

Hij trekt haar naar zich toe. Ze twijfelt. Even maar. En slaat dan haar armen om zijn middel, rust haar hoofd tegen zijn schouder.

Zo blijven ze staan als een intiem danskoppel dat niet doorheeft dat de muziek is afgelopen en iedereen om ze heen verdwenen is

Haar ademhaling, die door de stof van zijn shirt zijn huid vindt, versnelt wanneer zijn vingers onder haar shirt een weg langs haar ruggengraat naar boven volgen en weer afzakken tot aan de twee kuiltjes in haar onderrug.

Hij kust haar haar en fluistert dat het goed komt.

'Ik ben bij je ...'

Haar vuisten ontspannen.

Ze sluit haar lippen om zijn sleutelbeen, proeft en ruikt zijn zweet, bijt in zijn shirt.

Joris doet een halve stap terug. Hij veegt de pluk haar voor

haar gezicht opzij, legt haar gezicht in zijn handen.
Glimlach op beide gezichten. Ogen sluiten. Lippen raken.
Een harde klap drijft ze geschrokken uit elkaar.

...

'Wat, wat was dat, Joris?'

EINDE A

Joris hoort zijn hartslag suizen in zijn oren. Patty wijst drie seconden lang opzij voordat de woorden volgen, haar arm en wijsvinger volledig uitgestrekt.

'Het raam ...'

Een rood met witte vlek mondt uit in een neerwaartse veeg die aan de onderkant van het kozijn uit zicht verdwijnt.

Joris reikt met zijn arm uit het raam. Patty kijkt gespannen mee over zijn schouder en ziet hoe hij een duif naar binnen trekt.

Van de kop is niet veel over, één vleugel is geknakt, en hangt naast het lichaam. Het beest heeft niet alleen het raam maar ook zijn eigen verendek onder gescheten. Om zijn poot is een briefje gekruld, verbonden door blauw elastiek.

'Wat staat er?'

Joris vouwt het briefje open, laat het beest vallen op Hofley's laatste werk.

Het is geschreven in dezelfde sierlijke krullen als het briefje dat hij ruim een maand terug op zijn salontafel vond.

In stilte neemt hij de tekst in zich op.

Verend op haar voeten, op de nagel van haar duim bijtend, probeert Patty over zijn schouder mee te lezen.

"Lieve Joris,

Ik hoop dat alles goed met je gaat. De afgelopen maanden waren lastig voor me. Ik twijfelde of jij nog wel degene voor me was, of ik het leven nog wel verder wilde leven zoals ik dat deed.

Neem het me kwalijk, maar weet dat ik niet alleen het beste voor mezelf zocht maar ook voor jou.

Waar beter kon ik mijn antwoorden vinden dan bij de man die me beter leek te kennen dan wie dan ook: David Hofley.

Toen ik de maandelijkse prijsvraag op het Hofley forum won, een fantastische trip naar London om daar samen met David Hofley aan zijn nieuwe boek te werken, twijfelde ik geen moment.

Ik wist niet goed wat ik op het briefje wilde schrijven dat ik voor je achterliet. Zoals ik al zei, ik was onzeker, in de war, en misschien wilde ik dat jij je ook zo zou voelen, dat je zou

voelen hoe het is om mij te zijn.

De prijs is minder romantisch dan ik me had voorgesteld.

David laat ons hele dagen achterelkaar al onze gevoelens en ervaringen opschrijven (ik zit hier met zeven andere meiden zoals je gezien hebt).

Zelf zien we hem amper.

Toch zijn dit waardevolle weken geweest.

Het op papier zetten van mijn gedachten maakt plotseling alles helder.

Jij hebt me gevonden, zonder enige vorm van aanwijzing.

Lieve Joris, ik weet nu dat er niemand is die me beter begrijpt dan jou, zelfs als ik het zelf allemaal niet meer begrijp.

Bij jou wil ik zijn. Voor altijd.

In de kelder onder het biljart is een luik naar de gang die naar dit huis leidt.

Kom snel. Ik mis je."

Patty slaat haar armen om zijn middel, plant een kus tussen zijn schouderbladen.

'Zullen we anders gewoon verder gaan waar we gebleven waren?'

Duivenbloed druipt over 'Ochtenddauw.'

Joris knijpt zijn ogen dicht en luistert gespannen naar de woorden die echoën door zijn hoofd: 'Bestemming, bestemming, bestemming, bestemming ...'

EINDE B

Joris slikt hoorbaar.

'Het kwam van beneden, geloof ik.'

Hij slaat zijn armen weer om haar heen. Het gevoel is weg. Een omhelzing als de handdruk van twee kinderen die het verplicht moeten goedmaken.

'Ik ga wel even kijken. Hendrik zal wel ergens tegenaan gelopen zijn.'

'Graag', zegt ze, en plaatst een droge kus op zijn wang.

Na iedere krakende trede houdt hij even stil om te luisteren. De muren lijken te hijgen. Hun warme adem plakt op zijn huid, ontnemt de zijne.

Er klinkt geschraap, weggemoffeld, maar duidelijker na iedere stap, er klinkt een nat geluid als dat van laarzen die uit de modder worden getrokken of brood dat in de mond tot bal wordt gevormd.

Hij stapt iedere kamer binnen, kijkt rond; geen Hendrik, niet de bron van het geluid.

Zijn hand rust op de deurhendel van de kelderdeur.

Patty roept naar beneden: 'Joris, gaat alles goed daar?'

Joris schraapt zijn keel. Dit is belachelijk. Hij heeft haar angst overgenomen. De geluiden zijn die van een oud, leegstaand huis, zoals ook een bos bij nacht zijn geluiden heeft; het blijven bomen, het blijven muren van steen, niets anders.

'Jahaa, niets aan de hand.'

Hij opent de deur, vindt na wat aftasten de lichtschakelaar.

Niets aan de hand. Alles lijkt normaal.

'Roekoe', klinkt Hendrik zijn stem.

Onder de biljarttafel vandaan komt een voet, een bruin leren puntlaars die Joris niet eerder heeft gezien. Als hij dichterbij sluipt, wordt ook de pijp van een bruine ribbroek zichtbaar, een tweede been, Hendrik die als een gymnast een vogeltje doet, steunend op zijn armen, over het onbekende lichaam gebogen.

'Roekoe.'

Joris loopt om de biljarttafel heen, ziet een luik in de vloer open staan dat hem eerder ontgaan was.

'Roekoe.'

De aderen in Hendrik zijn van het zweet glimmende, opgezwollen armen snijden bijna door zijn huid. Trillen doet

hij niet.

Zijn 'Roekoe' komt helder door, maar tegelijkertijd alsof hij heel ergens anders is, in trance.

De hand en arm van de man worden zichtbaar: bleke, slappe vingers, geen ring, een spoor van korte blonde haartjes dat verdwijnt in de mouw van een olijfgroenen vest.

Rode bloedspetters lichten op van zijn bleke gezicht, dat er uitziet alsof reddingwerkers hem net onder een dik pak sneeuw vandaan gehaald hebben. De angst vastgevroren in zijn gelaat. Schreeuwende ogen, toebehorend aan de anders zo kalme man van de achterflap.

- Het is verdomme David Hofley.

Zijn trui is opgerold tot onder zijn kin. Buik en borst een bloederig gat.

Een schreeuw blijft hangen in Joris zijn keel.

'Roekoe.'

Hendrik knikt zijn kop richting opengereten borstkas, als een duif op broodkorst.

Bij het omhoogkomen steekt er een slijmerige, bloederige sliert tussen zijn tanden. Spetters vliegen in het rond.

Het stuk ingewand vormt een bobbel in Hendrik zijn keel voor het verdwijnt.

Voetstappen klinken onder hem en van de keldertrap.

Verstomde stemmen.

'Joris?' Klinkt het hol van onder het luik.

'Joris?' Roept Patty, die de deur openduwet.

Hendrik brengt zijn gezicht weer naar beneden.

Recht op het hart af.